

Emilie Danchin: "Brussel is ingepalmd door de auto, een nachtmerrie voor wie zich privé wil verplaatsen op vier wielen. Ik heb mijn wagen dan maar aan de kant gezet."

© MARC DYSSENS

Emilie Danchin, psychotherapeut en fotografe

'Fotografie kan een sociaal instrument zijn'

JETTE – Emilie Danchin is geboren in Wimbledon, Engeland en groeide op in Rijsel, Frankrijk. Maar Brussel, waar ze haar passie voor fotografie en psychotherapie sedert enkele jaren met volle teugen beleeft, is haar thuis. "Een betere plek om te leven dan dit kruispunt tussen de Germaanse en Romaanse cultuur kan ik me niet inbeelden."

Danchin ontvangt me in haar flat in Brussel langs de Charles Woestelaan. Wuftheid is duidelijk niet aan haar besteed, een zekere speelsheid wel. Getuige de verzameling OXO-koppen in de ruimte waar ze haar 'subjecten' ontvangt. "Ik heb zo'n kop voor het eerst gezien toen ik bij een vriendin

op bezoek was. Het sprak me aan, het was het begin van heel wat bezoeken aan de vlooiemarkt." In Brussel streek ze inmiddels meer dan 25 jaar geleden als tiener neer. "Door het werk van mijn vader, handelsingenieur, in een van WTC-torens. De WTC-torens

waren toen nog bakens in het braakland van de afgebroken Noordwijk. Hij werkte daar, deed dagelijks de navette. Rijsel-Brussel-Rijsel. Het leek me wel iets om mijn eerste stappen naar de volwassenheid te zetten op de plek waar papa werkte. Temeer omdat in Frankrijk me niet veel aansprak. Rijsel, Parijs: eigenlijk kon het me een beetje gestolen worden. Wat ik eraan overhoud is een beetje een Belgische ziel, wat dat ook moge zijn. Niet dat ik er bij heb stilgestaan, maar ik merk het wel telkens ik in contact kom met andere Fransen." Danchins roots liggen niet hier, haar leven daarentegen wel. "Ik woon nu ook al veertien jaar in dezelfde wijk, waar ik mijn appartement heb gekocht. Om maar te zeggen dat ik

me helemaal thuis voel. Weggaan zou me pijn doen, denk ik. De buurt, de burens, de polsslag van Brussel: het zijn echt wel mijn nieuwe roots. Roots waar ik me goed bij voel, die ik in mijn hart draag. Dat de levenskost en de stressfactor met de jaren zijn toegenomen, neem ik er graag bij. Enkele dagen in een andere grote stad volstaan om te beseffen dat het hier al bij al toch best meevalt. Brussel is met de jaren ook in de positieve zin geëvolueerd, urbanistisch gezien. Zonder aan diversiteit in te moeten. Op sommige plekken kan

"Het nemen van foto's verplicht de patiënten om de dingen te bekijken met een andere blik dan voorheen. En de therapeut heeft op die manier dan weer beelden om mee te werken"

een mens zich in Arabië wanen, dan weer in Marokko, of Berlijn."

"Velen ook die het multiculturele van Brussel roemen - het lappendeken van nationaliteiten - maar het multiculturele dat mij het meest aan het hart ligt is dat van de Nederlandstalige en de Franstalige cultuur. Het Germaanse aspect, gecombineerd met het Romaanse. Een mooi kruispunt, België op zijn best. En, hoe gek het misschien mag klinken voor iemand met Franse wortels, mijn favoriete plek is de Dansaertwijk en al wat daar rond ligt. Het deel van Brussel dat door de Vlamingen is ingepalmd. Mede omdat de Vlamingen wat betreft culturele activiteiten toch wel een grote stempel drukken op Brussel, ondanks het feit dat ze in de minderheid zijn."

"Tegelijkertijd is het mooi om te zien hoe om de haverklap nieuwe gemeenschappen hun plaats trachten op te eisen in wat de hoofdstad van Europa is. Zoals bijvoorbeeld, sedert betrekkelijk kort, de Indiaas-Pakistaanse gemeenschap in het centrum. Helaas is het plaatje van zo'n nieuwe immigratie niet steeds even rooskleurig. Het doet pijn aan het hart mensen te zien die hier hun plaats komen zoeken en bij gebrek aan financiële middelen op de straat belanden. Of moeten terugvallen op de sociale sector om te overleven. Leven in Brussel kan mooi zijn, maar simpel is het allerminst. Zeker als je onderaan de sociale ladder staat."

Je hebt het Brussel van de armoede, het Brussel van het vuilnis. Maar dat laatste wil Danchin niet zo gauw gezegd hebben.

"Dat Brussel een vuile stad is, zul je niet uit mijn mond horen. Het kan inderdaad netter, maar de inspanningen ten goede die zijn er alleszins en beginnen links en rechts hun vruchten af te werpen. Als ik toch een groot minpunt kan aankaarten, dan is dat het verkeer. Brussel is ingepalmd door de auto, een nachtmerrie voor wie zich privé wil verplaatsen op vier wielen. In die mate zelfs dat ik er de brui aan heb gegeven, mijn auto aan de kant heb gezet. Het heeft de kwaliteit van mijn leven aanzienlijk verbeterd. Wat ik nu nog wens? De mogelijkheid om in openlucht te kunnen zwemmen."

Achtbaan

Danchin woont al langer in Brussel dan elders, maar het is in Rijsel dat ze haar liefde voor de fotografie heeft ontdekt.

"Ik was veertien, nam mijn eerste foto - zwart-wit - en was verkocht. Met een voorliefde voor portretten. Van mensen die ik onderweg ontmoette. Soms op goed geluk af, soms na afspraak. Een beetje wat wij nu aan het doen zijn."

In diezelfde periode heeft mijn gastvrouw ook de psychoanalyse ontdekt. "Door mijn moeder die toen een 'behandeling' volgde, gebaseerd op de theorieën van Jacques Lacan, Franse psychoanalyticus die beroemd is geworden door zijn zogenaamde 'terugkeer naar Freud' en het dictum dat het onbewuste gestructureerd is zoals een taal. Voor mijn moeder was het als een rit op de achtbaan, voor mij als een rit op de achtbaan. Het heeft me geraakt tot in mijn diepste binnenste. Vandaar ook dat ik kort na mijn komst in Brussel eveneens een klassieke psychoanalyse heb gevolgd. Achtien was ik."

Die fascinatie voor de psychoanalyse en de fotografie is een rode lijn door Danchins leven. Toch heeft het lang geduurd vooraleer ze de stap heeft durven te zetten om het ook te beleven, ten volle. Een symbiose te bewerkstelligen tussen haar twee passies.

"Ik heb eerst twee jaar fotografie gestudeerd, onder meer aan La Cambre. Dan ben ik Filosofie begonnen te studeren aan de ULB. Na die vier jaren ben ik een heel andere weg ingeslagen. Die van het normale werkcircuit. Twaalf jaar lang. Zo heb ik onder meer gewerkt als commercieel assistente, communicatieassistent, productieassistent. Veelal in de Engelstalige sector. Pas eind de jaren 1990 heb ik besloten om lessen in de psychoanalyse te volgen. In Ukkel. Bij mijnheer Penterovic, een Kroatische psychoanalyticus, die de theorieën van Carl Gustav Jung aanhangt. Theorieën waarbij dromen en archetypen een belangrijke rol spelen."

Fototherapie

Toch bleef er steeds iets dat Danchin ervan weerhield om haar dromen na te jagen. Haar leven te organiseren rond de fotografie en de psychoanalyse.

"Pas in 2008 heb ik de grote stap gezet. Ik was er 38, voelde me eindelijk klaar voor de grote stap. Ik wilde me ook duidelijk profileren. Ik heb daarbij gekozen voor de psychotherapie volgens Jung, voor hypnose zoals die beschreven is door Milton Hyland Erickson. En voor fototherapie. Een vorm van psychotherapie waarbij fotograferen en gefotografeerd worden als therapeutisch middel wordt gebruikt. Voor verschillende ziekteprofielen. Dat kan gaan van een problematisch zelfbeeld, over anorexia tot depressie. Maar het kan eveneens aangewend worden om iemand te helpen veranderingen in zijn of haar leven te verwerken, om familiale problemen op te lossen. En tegelijkertijd kan het iemand zijn of haar potentiële creativiteit helpen te laten ontdekken."

"Wat die fototherapie betreft is het voor allemaal begonnen met een project in de Anneessenswijk. Waarbij me gevraagd werd om met de wijkbewoners rond fotografie te werken. Acht maanden lang. Dat heeft me doen ontdekken dat fotografie niet alleen een artistiek instrument is, maar evengoed een sociaal instrument kan zijn. Een therapeutisch instrument. Naargelang de pathologie kan de werkwijze variëren. Soms neem ik foto's, leg ik ze voor aan de patiënt om erover te praten, soms neem ik foto's van de patiënt zelf om daarna hetzelfde te doen. Soms vraag ik hem of haar om zelf foto's te nemen als uitgangspunt. Het verplicht de persoon de dingen te bekijken met een andere blik dan voorheen. En de therapeut die heeft dan weer beelden om mee te werken."

Karel Van der Auwera

De hele reeks nalezen? www.brusselnieuws.be/ingesprekmet

VROUWELIJKHEID IN FOTO'S

Haar werk als psychotherapeute betekent niet dat Danchin haar activiteiten als fotografe op een lager pitje heeft gezet. Ten getuige de tentoonstelling 'Magnolia' die ze in het ontmoetingscentrum La Bellone aan de Vlaamsesteenweg heeft lopen. Niet-digitale portretten, zwart-wit, rond het thema geslacht. "De tentoonstelling kadert in de 'Summer of Photography', een initiatief van Bozar. 32 portretten van mannen aan wie ik gevraagd heb uit te beelden wat vrouwelijkheid voor hen betekent. Een soort derde pad tussen de geslachten."

Magnolia, nog tot 14 augustus, dinsdag tot zondag van 12 tot 18u. La Bellone, Vlaamsesteenweg 46.